A megalakuló Kritikai Roma Tanulmányok Kutatócsoportról

A szervezők a Kutatócsoport elindulásának egyik szimbolikus nyitóeseményeként tekintetnek a 2015. februárjában megrendezésre kerülő tudományos konferenciára. Az esemény előadói egyrészt az MTA kutatóintézet-hálózatában jelen lévő, roma identitású kutatók, másrészt, az általuk meghívott, szintén roma identitással bíró, máshol dolgozó-kutató értelmiségiek.

Az előadások során két téma felvázolását kérjük: egyrészt saját kutatási terület és eredmények bemutatását, másrészt annak a kérdésnek a rövid megválaszolását, hogy az előadó által végzett tudományos munka milyen módon tud kapcsolódni a cigány/roma közösségek jelenlegi társadalmi helyzetének változtatásához.

A konferencia célja a bemutatkozáson túl az is, hogy feltérképezze a roma kutatók jelenlegi pozícióit, áttekintse hogyan lépnek be a tudományos diskurzusokba (kihívások, korlátok, új utak), és korszerű - minden tudományterületen hasznosítható - elméleteket és gyakorlatokat sorakoztasson fel a roma kutatások kritikai elemzéséhez.

Nyilvános tudományos műhelyviták, 2015. február - június

A konferenciát követő fél évet a közös munka próbájának tekintjük. Szeretnénk hat olyan műhelyvitát szervezni, amelyek témái komolyan foglalkoztatnak bennünket. A 90 perces - néhány meghívott hozzászóló rövid előadásait, majd nyílt beszélgetést tartalmazó események - a tudományos élet minden szereplője számára nyitottak.

A tervezett témák:

1. A romakutatás új megközelítései, avagy kritikai roma kutatások,
   moderátor: Bogdán Mária
2. A társadalmi változások hatásai a roma közösségekre a rendszerváltozás után,
   moderátor: Kállai Ernő
3. A romakép történeti kutatása a művészetben, a médiában, és a köz-szférában,
   moderátor: Junghaus Tímea
4. Roma identitáskonstrukciók Magyarországon a rendszerváltozás óta,
   moderátor: Máté Dezső
5. Gyűlölet-bűncselekmények a joggyakorlatban,
   moderátor: Dinók Henriett
6. A roma test politikája,
   moderátor: Kóczé Angéla

A Kritikai Roma Tanulmányok Kutatócsoport szervezői:

Bogdán Mária, Dinók Henriett, Junghaus Tímea, Kállai Ernő, Kóczé Angéla, Máté Dezső

Bogdán Mária

Bogdán Mária médiakutató. A Magyar Tudományos Akadémia Kisebbségkutató Intézetének munkatársa. Jelenleg doktori disszertációját írja a Budapesti Corvinus Egyetem Társadalmi Kommunikáció Doktori Iskolájában. Témavezetője: Dr. habil Kovács Éva Judit. Fő témája a romák médiareprezentációja. Ehhez kapcsolódóan további kutatási területei: a rasszizmus modern formái, a magyarországi roma polgárjogi mozgalom, valamint a média és identitás kérdései. Fulbright ösztöndíjasként ehhez kapcsolódóan egy évig a Columbia Egyetem kutatója New Yorkban, 2008/2009-ben, ahol a rasszizmus modern formáit és az ehhez kapcsolódó kritikai társadalomelméleti megközelítéseket tanulmányozta. Egyetemi tanulmányait a Pécsi Tudományegyetemen és a Színház és Filmművészeti Főiskolán végezte, miközben elvégezte a Roma Sajtóközpont 1 éves médiagyakornoki képzését is, valamint részt vett több hírszerkesztő kurzuson, mint például a Voice of America hírszerkesztő kurzusán az Amerikai Egyesült Államokban. Felsőfokú tanulmányai alatt a Romaversitas Láthatatlan Kollégium ösztöndíjasa, tutora Jancsó Miklós filmrendező volt. Egyetemi évei alatt és után újságíróként dolgozott a Magyar Televízióban, a Rádió C-ben, és a Tilos Rádióban. Felsőfokú tanulmányai befejeztével 2006-2013-ig a Pécsi Tudományegyetem Felnőttképzési Karának és BTK Kommunikációs Tanszékének egyetemi tanársegéd munkatársa, ahol kutatási területéhez és szakmai érdeklődéséhez kapcsolódó elméleti és gyakorlati kurzusokat oktatott. Ezzel párhuzamosan óraadóként kapcsolódott a Budapesti Corvinus Egyetem és az Eötvös Loránd Tudományegyetem kommunikációs tanszékeinek munkáihoz is. 2012 óta kutatóként részt vesz az MTA Szociológiai Intézetének 'A Roma politika intézményesülése' c. OTKA kutatásában. 2014 őszén bekapcsolódott az ELTE Média és Kommunikáció Tanszék Romakép Műhely c. kurzusának szervezésébe. Az Európai Roma Kulturális Alapítvány kuratóriumának tagja, a Romaversitas Alapítvány kuratóriumának elnöke, a Magyar Fulbright Egyesület tagja. 2010-ben megkapta a Magyar Köztársaság Ezüst Érdemkeresztjét (polgári tagozat).

Dinók Henriett Éva

Dinók Henriett jogász, a Magyar Tudományos Akadémia Társadalomtudományi Kutatóközpont Jogtudományi Intézetének munkatársa 2010 óta. Jelenleg doktori disszertációját írja a gyűlölet-bűncselekményekről a Szegedi Tudományegyetem Állam- és Jogtudományi Kar Doktori Iskolájában. Témavezetője: Dr. Tóth Judit (egyetemi docens, tanszékvezető, CSc). Egy évet töltött Kanadában az Albertai Egyetemen, a Wirth Institute for Austrian and Central European Studies doktori ösztöndíjasaként, ahol a gyűlölet-bűncselekmények elméletét és joggyakorlatát tanulmányozta. Egyetemi tanulmányait a Károli Gáspár Református Egyetem Állam- és Jogtudományi Karán végezte. Egyetemi éveitől kezdődően több civil szervezet munkájában is részt vett. 2012-ben hat hetet töltött az Egyesült Államokban a „Citizen Legislative Advocacy in Minority Communities" című közösségszervezési program keretében. Az Esélyt a Hátrányos Helyzetű Gyerekeknek Alapítvány kuratóriumának tagja, a Gyűlölet-bűncselekmények Elleni Munkacsoport külső szakértő tagja.

Junghaus Tímea

Junghaus Tímea művészettörténész és kortárs művészeti kurátor. Az 52. Velencei Kortárs Művészeti Biennále első roma pavilonjának kurátora, amelynek létrehozásáéért 2008-ban megkapta a Kairos - Európai Kulturális Díjat. Rendszeresen publikál a kortárs művészet és a kritikai elméletek metszéspontjaiban, különös tekintettel a kulturális sokféleség, a kisebbségi reprezentáció, és a poszt-kolonializmus kérdésköreire. Jelenleg PhD disszertációját írja az ELTE, Filozófiatudományi Doktori Iskolájában. 2010 óta a Magyar Tudományos Akadémia

Művészettörténeti Intézetének munkatársa. 2010-ben bekapcsolódott a Bécsi Képzőművészeti Egyetem Művészetelmélet Tanszékének Láthatatlan Genealógiákat Kutató Munkacsoportjába. 2012-ben a Nemzetiszocializmus alatt meggyilkolt Romák emlékművéhez kapcsolódó kurátori munkáját a 7. Berlini Biennálé mutatta be. 2013-ban a Zacheta Nemzeti Galéria Houses as Silver as Tents című nemzetközi kiállításának konzulense, és tudományos munkatársa volt. Tanácsadóként a Kulturstift des Bundes és a Malmö Városi Kulturális Bizottság roma kulturális programjainak és támogatási rendszerének alakítója. Publikációi közül - melyek szorosan illeszkednek a MTA BTK MI Kritikai Elméletek Kutatócsoportjának tevékenységébe - kiemelkednek a 2012-ben a berlini Edition Braus kiadásában megjelent Das Schwarze Wasser, amelyben az Europas Unerfülltes Versprechen című tanulmány megírására kérték fel. 2013-ban, a BAK utrechti kortárs művészeti kiadó által megjelentetett We Roma című kötet szerkesztői a vele készített interjút publikálták olyan neves írók esszéi mellett, mint Albert Atkin, Huub van Baar, Zygmunt Bauman, Tony Gatlif, Salman Rushdie és Mike Sell. Szintén 2013-ban a bécsi Löcker Wissenschaft jelentette meg az Utopia of Alliances: Conditions of Impossibilities and the Vocabulary of Decoloniality című esszégyűjteményt, melyben The "Unpredictable" European Outcast című tanulmánya szerepel. A nemzetközi idegen nyelvű publikációk mellett, rendszeresen megjelennek írásai hazai és regionális tudományos folyóiratokban: 2010 és 2014 között tizenegy tanulmánya jelent meg a Dialog – Pheniben lengyel nyelvű romológiai szakfolyóiratban, egy a Néprajzi Múzeum Madok füzetében, egy az Ars Hungarica 2013/3 számában és egy az Acta Etnographica Hungarica 2014/1 kötetében. Az Európai Roma Kulturális Alapítvány kuratóriumának elnöke, mely 2013-ban létrehozta a Gallery8 - Roma Roma Kortárs Művészeti teret, a 2014. évi Katalizátor Díj, valamint a német Otto Pankok Díj nyertesét.

Kállai Ernő

Kállai Ernő társadalomkutató, tanult történelmet, szociológiát, politológiát, újságírást, jogot. 2008-ban PhD fokozatot szerzett a Miskolci Egyetem Deák Ferenc Állam- és Jogtudományi Doktori Iskolájában. Szakmai és tudományos tevékenysége szerteágazó. A Magyar Tudományos Akadémia Kisebbségkutató Intézetének alapító tagja, a Romológiai kutatócsoport működése idején annak vezetője. Számos felsőoktatási intézmény oktatója: 1999 és 2002 között a Miskolci Egyetem Szociológia tanszékének tanára, 2002-től az Apor Vilmos Katolikus Főiskola Romológia és Alkalmazott Társadalomtudományi Intézet intézetvezető főiskolai docense, majd főiskolai tanára. 2010-től tanszékvezető főiskolai tanár az egri Eszterházy Károly Főiskolán. Emellett vendégoktatóként tevékenykedik a Debreceni Egyetem Alkotmányjogi tanszékén, a Budapesti Corvinus Egyetemen, az ELTE Társadalomtudományi Karán és a Szegedi Tudományegyetemen, valamint számos roma szakkollégiumban. Oktató és témavezető az EKF Neveléstudományi és az ELTE TáTK Interdiszciplináris Doktori Iskolájában.

Tudományos munkája mellett közéleti szerepet is vállal. 1998-ban a Gandhi Közalapítvány kuratóriumi tagja, amely tisztségét egészen 2004-ig tölti be. 2002-től 2005-ig az Autonómia Alapítvány kuratóriumának tagja, 2007-től pedig az Egyenlő Bánásmód Szakmai Tanácsadó testület tagjaként tevékenykedik. 2007. június 11-én az Országgyűlés a nemzeti és etnikai jogok országgyűlési biztosának választja, amely pozíciót annak 2012-es megszüntetéséig betölti.

A szakmai közéletben tagja a Magyar Szociológiai Társaság elnökségének, a Magyar Tudományos Akadémia Köztestületének, a Magyar Jogász Egyletnek, a Magyar Politikatudományi Társaságnak, a Magyar Néprajzi Társaságnak. Az elmúlt évtizedben több mint 100 különböző tudományos írást tett közzé, hozzávetőlegesen 150 tudományos előadást tartott különböző helyeken. Számos tudományos folyóirat szerkesztője vagy

szerkesztőbizottsági tagja.
2005-ben kiemelkedő kutatási tevékenységéért az Országos Cigány Önkormányzat kitüntetésben részesíti, 2006-ban Kisebbségekért Díjat, 2009-ben „Szebb Jövőért”, Díjat, 2013-ban Justitia Regnorum Fundamentum Díjat, valamint "Múltunk közös lesz a jövőben is" Díjat kapott.
Kállai Ernő a Kritikai Roma Tanulmányok Kutatócsoport életre hívó, alapító tagja.

Kóczé Angéla
Kóczé Angéla szociológus, a Magyar Tudományos Akadémia, Szociológiai Intézetének kutatója. 2011-ben PhD fokozatot szerzett a Közép-Európai Egyetem Szociológiai Tanszékének Doktori Iskolájában. A brüsszeli Európai Roma Információs Iroda (ERIO) volt vezetője, valamint a budapesti Európai Roma Jogi Központ (ERRC) emberi jogok oktatási programjának volt vezetője, és a Romaversitas program alapító igazgatója (ez utóbbi program ösztöndíjat és mentor-programot biztosít roma egyetemi hallgatóknak). Az európai romák emancipációjáért küzdő roma mozgalom kutató-aktivistája; kitüntetett kutatási- és policy témája a női politikai reprezentációval és a társadalmi igazságossággal összefüggő témák. 2013-ban Fulbright Vendég Professzori ösztöndíjat kapott, amivel a North Carolina állambeli Wake Forest University-n tanított. A Fulbright ösztöndíj után jelenleg is vendég professzorként tanít a Szociológia és Gender tanszéken. 2014-ben nyerte el a Washingtonban lévő Woodrow Wilson Központ által adott Ion Ratiu-demokrácia díjat a részvételen alapuló akadémiai kutatásaiért amit mindig összeköt szakpolitikai dokumentumok elkészítésével. Kóczé Angéla legtöbb publikációja angol nyelven jelent meg különböző akadémiai kötetekben és folyóiratokban, amelyeket különböző kiadók adtak ki, mint pl. Ashgate, Palgrave, Central European Press. Kóczé Angéla az Európai Roma Kulturális Alapítvány kuratóriumának tagja.

Máté Dezső
Máté Dezső a Magyar Tudományos Akadémia Kisebbségkutató Intézetének munkatársa. Jelenleg doktorandusz az ELTE, Szociológia Doktori Iskola Interdiszciplináris Társadalmi Kutatások programban. Témavezetője: Dr. Kállai Ernő. Kutatási területe a Roma identitáskonstrukciók Magyarországon a rendszerváltozás óta. További kutatási területei: Romák és LMBTQ közösségek metszéspontjai, kisebbségek médiareprezentációja. Tanulmányait a Pécsi Tudományegyetemen tanár- Romológia - Mozgóképkultúra és médiaismeret, valamint a Fontys University of Applied Sciences (Eindhoven- Hollandia) Social Studies szakokon végezte. Munkatársa a T-TUDOK Tudásmenedzsment és Oktatáskutató Központ Zrt.-nek, ahol többek között az Egyenlő Bánásmód Hatóság megbízásából részt vett a „Diszkrimináció a közigazgatásban” elnevezésű átfogó országos kutatásban. Tanított a Gandhi Közalapítványi Gimnáziumban, a Dél-Zselic Középiskola - Konrád Ignác Általános Iskolában, és a Darányi Körzeti Iskolában. A Kurt Lewin Alapítvány - romapage honlapján rendszeresen publikált. 2006 óta Romaversitas Alapítvány és Roma Education Fund ösztöndíjasa.